

राज्यातील सर्व शाळांमध्ये "आजी आजोबा"
दिवस साजरा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.७/एसडी - ४.
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ०२ फेब्रुवारी, २०२३.

प्रस्तावना-

सध्याची कौटुंबिक परिस्थिती पाहता आई-वडील नोकरी अथवा व्यवसायानिमित्त घराबाहेर जास्त वेळ असल्याने पाल्यांची संपूर्ण जबाबदारी आजी आजोबांवर असते. शाळा सोडून घरातला जास्त वेळ ते आजी आजोबांसोबत घालवतात. खरे पाहता आजी आजोबा आणि नात किंवा नातू हे नाते विलक्षण वेगळे असते. आजी आजोबा पहिले मित्रच असतात. नात्याची तेव्हा तिथूनच खरी जडण-घडण होत असते. म्हणून आजी आजोबांचे नातवांशी असलेल्या घट्ट नात्याची ओळख होणे आजच्या काळात महत्त्वपूर्ण असून हे नातं पाल्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी गरजेचे व प्रेरणादायी आहे.

२. शाळेतील अनुभवासह आजी आजोबांचे अनुभव त्यांच्या हितगुजातून मिळणारी माहिती या गोष्टी पाल्यांच्या जडण घडणीसाठी पोषक ठरतात. त्यामुळे शाळांमध्ये विविध उपक्रमांच्या माध्यमातून आजी आजोबांना शाळेत आमंत्रित करून मुलांशी संवाद, खेळ व गप्पा गोष्टी तसेच सांस्कृतिक कार्यक्रमांच्या माध्यमातून ओळख करणे यासाठी "आजी आजोबा" दिवस शाळेत साजरा करणे संस्कारपूर्णतेच्या दृष्टीने गरजेचे आहे. मुलांना शाळेबरोबरच आजी आजोबांच्या महत्त्वपूर्ण नात्याची नव्याने ओळख होऊन त्याची दृढता होण्यासाठी "आजी आजोबा" दिवस साजरा होणे आवश्यक आहे. प्रत्येक वर्षी सप्टेंबर महिन्याच्या पहिल्या सोमवार नंतर येणाऱ्या रविवारी "आजी आजोबा" दिवस साजरा केला जातो. त्या अनुषंगाने या वर्षी १० सप्टेंबर, २०२३ रोजी "आजी आजोबा" दिवस असून त्याअनुषंगाने त्यानंतरच्या कार्यालयीन दिवशी हा उपक्रम राबवून राज्यस्तर, जिल्हास्तर व शाळास्तरावर विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक -

"आजी आजोबा" दिवस हा उपक्रम राबवून राज्यस्तर, जिल्हास्तर व शाळास्तरावर विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करून "आजी आजोबा" दिवस साजरा करण्याचा निर्णय शासन स्तरावरून घेण्यात आलेला आहे. तसेच प्रत्येक वर्षी सप्टेंबर महिन्याच्या पहिल्या सोमवार नंतर येणाऱ्या रविवारी "आजी आजोबा" दिवस साजरा केला जातो. त्यानुसार हा दिवस त्यानंतरच्या कार्यालयीन दिवशी शाळांमध्ये "आजी आजोबा" दिवस म्हणून साजरा करण्यात यावा व या दिवशी शासकीय सुट्टी आल्यास त्याच्या पुढच्या कार्यालयीन दिवशी ह्या दिवसाचे कार्यक्रम घेण्यात यावेत. तथापि या प्रस्तावित दिवशी सदर कार्यक्रमाचे आयोजन शाळेकडून न करता आल्यास शाळेने आपल्या सोयीप्रमाणे वर्षातून एक दिवस "आजी आजोबा" दिवस म्हणून साजरा करावा व यानिमित्ताने राज्यस्तर, जिल्हास्तर व शाळास्तरावर खालील विविध कार्यक्रम साजरे करण्यात यावेत.

- सदर दिवशी आजी आजोबांकरिता खालील प्रमाणे उपक्रम राबविण्यात यावेत,
१. सर्वप्रथम सर्व विद्यार्थ्यांनी आपल्या आजी आजोबांचा परिचय करून द्यावा.
 २. आजी आजोबांच्या मनोरंजनासाठी संगीत, गायन, वादन, चित्रकला, नृत्य असे कार्यक्रम आयोजित करावेत.
 ३. विटीदांडू, संगीत खुर्ची असे खेळ सुद्धा ठेवण्यास हरकत नाही.
 ४. संगीत खुर्चीसारख्या खेळात सहभागी होऊन बालपणीच्या आठवणी ताज्या करता येतील.
 ५. आजी आजोबां सोबत शाळेतील शिक्षकांनी सुद्धा सहभाग घ्यावा.
 ६. पारंपरिक वेशभूषेमध्ये आजी आजोबा यांना बोलवावे. (सदर बाब ऐच्छिक असावी.)
 ७. महिलांसाठी मेहंदी आणि वेगवेगळ्या उपक्रमांचे आयोजन करण्यात यावे .
 ८. शाळेतील विद्यार्थ्यांनीही आपल्या लाडक्या आजी आजोबांसाठी यावेळी कलाकृती सादर कराव्यात.
 ९. आजीच्या बटव्याचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना सांगावे.
 १०. झाडे लावणे व पर्यावरणाचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना सांगावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आलेले असून त्याचा सांकेतांक २०२३०२०२१८५०४१४२२१ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डीजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(इ.मु.काझी)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति ,

१. मा .राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
२. मा . मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा.सभापती, विधानपरिषद, महाराष्ट्र, मुंबई
५. मा.अध्यक्ष, विधानसभा, महाराष्ट्र, मुंबई
६. मा.मंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव,
७. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव / स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई ,

८. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई ,
९. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१०. सर्व मंत्रालयीन विभाग ,
११. शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागातील सर्व कार्यासने ,
१२. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (प्रसिद्धी देण्यासाठी
१३. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१४. संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे
१५. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१७. सर्व विभागीय आयुक्त ,
१८. सर्व जिल्हाधिकारी ,
१९. सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी ,
२०. सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक
२१. प्राचार्य जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, (सर्व)
२२. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक / माध्यमिक / निरंतर), जिल्हा परिषद (सर्व)
२३. आयुक्त, सर्व महानगरपालिका,
२४. निवड नस्ती (कार्यासन-एसडी-४).